

Інформація моніторингу стану та розвитку сільськогосподарських рослин в Сумському регіоні станом на 14.05.2025 року

На кінець першої декади травня погода була прохолодною та мінливою з коливаннями температури. На поверхні ґрунту спостерігалися заморозки до мінус 2,0 °С (12.05). Середньодобова температура повітря становила 9,1 °С. Денна температура повітря сягала позначки 16,0 °С, а на поверхні ґрунту – 35 °С. Нічна температура фіксувалася в межах 3,0 °С у повітрі та 1,0 °С на поверхні ґрунту. Опадів за цей час випало 8,6 мм. Вітер переважав південний 7-8 м/с. Відносна вологість повітря знижувалась до 88 %. Температура ґрунту на глибині 5 см і 40 см становила 13,1 та 12,0 °С відповідно.

Друга декада травня прогнозується нестабільною погодою, що є характерним для весняного періоду. Очікуються температурні коливання та дощі різної інтенсивності.

Озимі зернові. Погіршення погодних умов може посилити стрес для рослин. Посіви озимих культур на більшості площ області знаходяться в задовільному стані. Рослини пшениці озимої здебільшого знаходяться у фазі виходу в трубку, саме в даний момент відбувається подовження стебла (ВВСН 32-34).

Погодні умови травня (значні перепади температур у нічні та денні години та сильні вітри) перешкоджають проведенню обробок посівів пестицидами, тому актуальним на даний час залишається контроль бур'янів та хвороб у посівах озимих культур. Слід пам'ятати, що при настанні фази виходу в трубку необхідно застосовувати препарати дозволені для використання в такій фазі розвитку рослин, з якими можна працювати до фази виходу прапорцевого листка. Вибір гербіциду залежить від видів бур'янів на кожному конкретному полі.

Ярі зернові. На більшості площ посіяних в ранні і оптимальні строки рослини ячменю ярого, пшениці ярої та вівса знаходяться у фазі кущення. Рекомендується провести підживлення ярих зернових колосових культур в фазу кущення азотними добривами в дозі приблизно 30 кг д.р./га.

Основним на сьогодні на посівах ярих зернових культур є спостереження за ростом та розвитком бур'янів. У посівах ярих зернових культур мають місце здебільшого однорічні злакові та дводольні бур'яни. Тому доцільно буде використовувати гербіциди. Для зменшення витрат та з профілактичною метою можливе застосування фунгіциду у баковій суміші з гербіцидом. Зараз на посівах ярих культур ураження посівів хворобами не відмічено, але в подальшому потрібно обов'язково планувати використання фунгіцидів.

Соя. У результаті різкого зниження температури, що сягала 3–4 °С і навіть й до мінусових значень посіви сої ранніх строків сівби подекуди зазнали пошкодження, відбувається уповільнення розвитку рослин.

Тому для встановлення строків сівби потрібно володіти відповідною інформацією про весняні погодні умови. Інформація про них є необхідною також для розробки й своєчасного впровадження заходів захисту рослин.

Для зменшення стресового впливу та покращення фізіологічного стану рослин доцільно провести позакореневе обприскування мікродобривами органічного походження з обов'язковим вмістом амінокислот.

За ранніх строків сівби рослини сої мають справжній - появу I трійчастого листка. У фазі одного-двох справжніх листків сої допускається застосування післясходових гербіцидів, переважно препаратів із вибірковою (щадною) дією на культурні рослини. Для досягнення високої ефективності у контролі вегетуючих бур'янів при мінімальному стресовому впливі на сою доцільно використовувати пестициди та агрохімікати, офіційно дозволені до використання на території України. Серед перевірених препаратів варто відзначити гербіциди з групи похідних тіадіазину, зокрема бентазон у концентрації 480 г/л, рекомендована норма витрати якого становить 1,5–3,0 л/га для боротьби з дводольними видами бур'янів.

Горох. Відмічене сповільнення фізіологічних процесів у рослин гороху, які на більшості площ знаходяться в фазі 4-6 вусиків. У разі перевищення економічного порогу шкідливості (ЕПШ) бульбочковим довгоносом (1–2 жуки на м²) та попелицями (не більше 2 колоній на м²) на посівах, слід застосовувати інсектициди, включені до затвердженого Переліку дозволених до використання засобів захисту рослин.

У разі появи бур'янів, особливо дводольних, які на даному етапі розвитку сої мають найвищу шкодочинність, рекомендується використання гербіцидів вибіркової дії: Агрітокс, в.р. - норма внесення: 0,5 л/га, Базагран, в.р. - норма внесення: 2–3 л/га; проти однорічних злакових бур'янів (грамініциди): Селект 120, к.е. - норма внесення: 0,4–0,8 л/га, Квін Стар Макс - норма внесення: 0,8–1,2 л/га та ін.

Коноплі. Передпосівний обробіток потрібно проводити на глибину 4-5 см комбінованими ґрунтообробними машинами, які включають наступні операції: рихлення, вирівнювання і ущільнення ґрунту. При потребі можливе застосування двократної культивації. Важливо передпосівний обробіток здійснювати в єдиному технологічному процесі з сівбою, проміжок часу між цими операціями не повинен перевищувати 2-3 год., що істотно впливає на появу дружніх сходів. Найвищий рівень продуктивності конопель посівних може бути досягнутий за сівби у ранні строки, коли температура ґрунту на глибині загортання насіння досягає +8–+10 °С, що, як правило, співпадає з третьою декадою квітня – початком травня. Рекомендується обробляти насіння конопель посівних за 2 тижні до посіву препаратом Вітавакс 200 ФФ в дозі 2,5 л/т та безпосередньо перед сівбою Круїзер 350 в дозі 2,0 л/т + стимулятори росту рослин (Leapum 2,0 л/т). Норма витрати робочого розчину – 10 л/т.

Гречка. На даний момент доцільно проводити підготовку ґрунту до сівби гречки. Найкращими знаряддями для передпосівного обробітку ґрунту є культиватори з підрізувальними лапами. Завдяки їм можна досягти рівномірного і неглибокого розпушування ґрунту, знищити сходи та розетки бур'янів. Під гречку потрібно застосовувати, як правило, дві культивації: першу - на більшу глибину (6-8 см) і приблизно в ті самі строки, що й під ранні ярі культури, а другу - перед сівбою на глибину 4-6 см. Висівають гречку, коли ґрунт на глибині 10 см прогріється до +10...+12°C і зникне загроза заморозків.

Сіяти гречку можна і пізніше з інтервалом 10-15 днів, навіть на початку червня, щоб один із посівів на час масового цвітіння – формування плодів менше потрапляв під спеку.

Заступник директора ІСГ ПС НААН
з наукової роботи

Микола СОБКО